

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษาแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลโดยตรง โดยใช้การสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 การสังเกตพื้นที่ศึกษา เพื่อสังเกตเกี่ยวกับข้อมูลโดยทั่วไป การขายสินค้าของพ่อค้า แม่ค้า และประเภทของสินค้าที่ขาย รวมทั้งการสอบถามเจ้าของกาจั่ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ในรายละเอียดต่อไป

1.2 การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Questionnaire) จำนวน 4 ฉบับ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์สำหรับบุคคลดังต่อไปนี้

1.2.1 เจ้าของกาจั่ว หุ่นฟ้ายาบค สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกาจั่ว วันนัดพบ ค่าเช่าหรือค่าธรรมเนียม ลักษณะและพฤติกรรมของพ่อค้า แม่ค้า และลักษณะสินค้าที่จำหน่าย เป็นต้น

1.2.2 พ่อค้า แม่ค้าในกาจั่ว สัมภาษณ์เกี่ยวกับระบบการจัดการในด้านต่างๆ เช่น ด้านสินค้า ด้านการเงิน และด้านบริหารบุคคล

1.2.3 ผู้ที่อาศัยบริเวณรอบๆ กาจั่ว สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะความพึงพอใจที่มีกาจั่วอยู่ในชุมชน ผลกระทบของกาจั่วที่มีต่อบ้านเรือนที่ใกล้เคียงและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับกาจั่ว

1.2.4 ผู้ซื้อสินค้า สัมภาษณ์เกี่ยวกับความพึงพอใจในสินค้า ความสะดวกสบาย และปลอดภัยเมื่อมาซื้อสินค้าที่กาจั่ว

2. ข้อมูลขั้นที่สอง (Secondary Data) เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากเอกสารสิ่งพิมพ์ รัฐบาลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับระบบการจัดการด้านสินค้า ด้านการเงิน และการบริหารงาน รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาคครัว

ประชากรและการเลือกตัวแทนผู้ให้ข้อมูล

1. ประชากร คือผู้ที่ให้ข้อเสนอแนะในสถานการณ์ภาคครัว ได้แก่

1.1 เจ้าของภาคครัว

1.2 พ่อค้า แม่ค้าในภาคครัวที่ขายสินค้าประจำ

1.3 ผู้ที่อาศัยบริเวณรอบๆ ภาคครัว

1.4 ผู้ซื้อสินค้า

2. ตัวแทนผู้ให้ข้อมูลคือ พ่อค้า แม่ค้าในภาคครัว ที่ขายสินค้าหลักได้แก่ สินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค โค กระบือ รถจักรยานและรถจักรยานยนต์ เป็นประจำ จำนวนทั้งหมดประมาณ 250 ราย และผู้ซื้อสินค้าในภาคครัว โดยเลือกตัวแทนผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าประเภทโค กระบือ ทั้งหมด 45 คน

เลือกตัวแทน

จำนวน 2 คน

พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งหมด 87 คน

เลือกตัวแทน

จำนวน 4 คน

พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าประเภทรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ ทั้งหมด 45 คน

เลือกตัวแทน

จำนวน 2 คน

พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน ทั้งหมด 35 คน

เลือกตัวแทน

จำนวน 2 คน

พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าประเภทอาหาร ทั้งหมด 38 คน

เลือกตัวแทน

จำนวน 2 คน

ผู้ซื้อสินค้า เลือกตัวแทน

จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

- 1.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าของกาดจั่ว
- 1.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับพ่อค้า แม่ค้า
- 1.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้อาศัยรอบๆ บริเวณกาดจั่ว
- 1.4 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ซื้อสินค้าในบริเวณกาดจั่ว

2. แบบสังเกตและจดบันทึกเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกาดจั่ว ประเภทสินค้าที่จำหน่าย พฤติกรรมของพ่อค้า แม่ค้าต่อผู้บริโภค ลักษณะการซื้อขาย การต่อรองราคา ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจของผู้ที่อาศัยบริเวณรอบๆ กาดจั่ว เช่น การเปิดบริการรับฝากรถ การขายสินค้าและอาหาร ฯลฯ

3. เครื่องบันทึกภาพและเครื่องบันทึกเสียง

ขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบและเทคนิควิธีการสัมภาษณ์โดยละเอียด
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการจัดการค้าขายในด้านต่างๆ ตลอดจน ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวกับกาดจั่ว
3. สังเกตพื้นที่ศึกษา เพื่อสังเกตข้อมูลโดยทั่วไปในกาดจั่ว
4. ประมวลรายละเอียดจากเอกสาร งานวิจัย และข้อมูลภาคสนามที่ได้รวบรวมมาสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดรูปแบบให้เป็นแบบปลายเปิด
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และขอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข
6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์

7. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มประชากรและตัวแทนผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาพื้นที่ภาคสนาม เพื่อสำรวจและสังเกตลักษณะของกาดจ๊ว และตัวแทนผู้ให้ข้อมูลที่จะดำเนินการวิจัยในวันที่มีการซื้อขายสินค้า
3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ทำความคุ้นเคยกับประชากรและตัวแทนผู้ให้ข้อมูล
5. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ได้แก่ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งเครื่องบันทึกภาพและเครื่องบันทึกเสียงช่วยในการบันทึกข้อมูล
6. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล กรณีที่ยังไม่สมบูรณ์กลับไปหาเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง
7. ทดสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ได้โดยสัมภาษณ์ต่างเวลาอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป
8. วิเคราะห์และเขียนรายงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ทำความคุ้นเคยกับเจ้าของกาดจ๊ว และพ่อค้า แม่ค้า ที่ได้จากการเลือกตัวแทนผู้ให้ข้อมูล ผู้อาศัยบริเวณรอบ ๆ กาดจ๊ว และผู้ซื้อสินค้าเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการศึกษาวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล
2. ทำการสัมภาษณ์โดยมีกำหนดการดังนี้
 - 2.1 สัมภาษณ์เจ้าของกาดจ๊วระหว่างวันที่ 17 มิถุนายน 2543 – 18 มิถุนายน 2543
 - 2.2 สัมภาษณ์พ่อค้า แม่ค้าระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน 2543 – 30 กรกฎาคม 2543

2.3 สัมภาษณ์ผู้อาศัยบริเวณรอบๆกาดจ๊วระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม 2543 – 30 กรกฎาคม 2543

2.4 สัมภาษณ์ผู้มาซื้อสินค้าในกาดจ๊วระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน 2543 – 30 กรกฎาคม 2543
ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงและเครื่องบันทึกภาพ

3. สังเกตลักษณะทั่วไปของกาดจ๊ว ลักษณะสินค้า การค้าขาย โดยผู้วิจัยได้สังเกตพร้อมบันทึกและบันทึกภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา จากการสังเกตพื้นที่ศึกษา การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องและจากการรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์รัฐบาลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง